

CV-TV

Persoonlijke filmpjes als eerste indruk bij sollicitaties. De methode heet **SeeMe**, en betrokkenen zijn enthousiast over deze nieuwe wijze van presenteren. De **VPRO Gids** stuurde een redacteur op een audiovisueel visitekaartje uit.

TEKST EN FOTO'S HUGO HOES

We wachten nog heel even maar dan gaan we echt beginnen,' zegt trainer Bart. Het is begin maart en we bevinden ons in het gebouw van Op/maat in Hoorn. Hier gaan vandaag negen werkzoekenden, inclusief uw verslaggever, een SeeMe-training volgen, met als doel de kansen op de arbeidsmarkt vergroten door het maken van een filmpje. Die filmpjes kunnen bij sollicitaties meegestuurd worden met het c.v., maar zijn ook op afstand door potentiële werkgevers te raadplegen. De eerste dag worden de vaardigheden en kwaliteiten omgezet in een zogenaamde persoonlijkheids-scan, en op basis daarvan wordt een filmscript geschreven. Een dag later volgt de opname.

Maar zover is het nog niet want de groep is nog niet compleet. Het UWV **WERK**bedrijf betaalt, maar ook SeeMe kent 'noshows', mensen die ondanks afspraak niet komen opdagen. Gemiste kans, want van alle deelnemers tot nu toe werd meer dan 75 procent binnen drie maanden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek en vond bijna de helft binnen een half jaar een baan. Uiteindelijk komen drie werkzoekenden niet opdagen en zijn we in totaal met vijf vrouwen en een man. Allemaal dik in de veertig, uitgezonderd de 22-jarige Saadia. Het opleidingsniveau loopt uiteen van universitair tot vmbo en werkervaring is opgedaan in de zorg, makelaardij, detailhandel en zelfs in de diplomatie. Bart legt het belang van SeeMe uit. 'Het vergroot je kansen want een filmpje toont veel meer dan de harde feiten uit een c.v. Het geeft een eerste indruk en als die goed is heb je meer kans dat een werkgever jou uitnodigt. Leest die in een c.v. geboortedatum 1963, dan denkt hij wellicht "te oud" maar dat verandert als hij een filmpje ziet van iemand die zichtbaar jong van geest is.'

Passies

Omdat niemand camera-ervaring heeft zijn er geruststellende woorden: 'Het gaat niet om een baan als nieuwslezer.' Na een rondje voorstellen waarin iedereen vertelt over pas-

sies (Bart blijkt al meer tweeduizend parachutesprongen te hebben gemaakt), ervaringen en wensen is het tijd voor een kwaliteitspensel. Daarbij kwartetten deelnemers met kwaliteitskaarten. Saadia, die iets zoekt in de detailhandel op het gebied van persoonlijke verzorging of mode ontvangt onder meer *verantwoordelijk, betrouwbaar en gevoelig*. Ine is blij verrast met *zelfverzekerd*. 'Ik wist niet dat men mij zo zag.' De verslaggever ontvangt *initiatiefrijk en oplettend*. Dat was wel voordat hij vroeg of op de kaarten alleen positieve eigenschappen staan. Bart: 'Het zijn kwaliteiten.'

Na deze ronde, die de nodige nieuwe inzichten oplevert, beschrijft iedereen zijn vaardigheden, kwaliteiten en wensen. 'Ik ben intelligent, ik schrijf het ook gewoon op,' zegt de diplomaat. Als Saadia gevraagd wordt te omschrijven waarom ze in de detailhandel wil werken zoekt ze eerst enigszins wanhopig naar de juiste woorden om vervolgens uit te roepen: 'Dat is gewoon mijn ding!' Dat klinkt overtuigend, zeker in combinatie met haar verzorgde uitstraling. 'Zo moet je het morgen ook vertellen bij de opname,' zegt Bart, 'dat is een prima afsluiter voor je film.' Op het blaadje van de verslaggever verschijnen onder het kopje kwaliteiten 'brede belangstelling', creatief en na een lange tijd 'komt snel tot de essentie.'

Nu iedereen weet wie hij is en wat hij kan, is het zaak om dat allemaal terug te brengen tot iets wat in een filmscript van een minuut past. Dat betekent schrappen en selecteren en vooral goed nadenken over een afsluiter. Volgens Bart hoef je 'niet alles te zeggen wat waar is, maar wat je zegt moet wel waar zijn.' Na een kleine oefening in duo's is de tijd voor de generale repetitie en om de beurt presenteren de deelnemers zichzelf aan een virtuele werkgever. Dat lijkt eng, en dat is het ook, maar na een dag samen is de sfeer vertrouwd en veilig. En ondanks dat men teksten vergeet, hakkelt of juist te snel praat is het een leerzaam proces. Er is onderling ongezoeten kritiek en de diplomate hoort van Saadia dat ze 'wel trainer kan worden, omdat ze zulke goede dingen zegt.' Tijdens de tweede oefenronde gaat het al stukken beter en heeft niet iedereen een spiekbriefje meer nodig. Dat roept echter weer een nieuwe vraag op: waar laat je de handen? Daar komt niet echt een goed antwoord op. Wel op de vraag wat de volgende dag moet worden aangetrokken. Het liefst kleur en geen zwart, wit of streepjes. Sieraden of een shawl doen het ook altijd goed.

Schifting

Dan zit de dag er op en kan de verslaggever bij hoogleraar sociale psychologie Roos Vonk informeren of een filmpje daadwerkelijk de eerste indruk kan vervangen. Dat blijkt zo te zijn, zegt de schrijfster van onder meer *De eerste indruk* (Scriptum, 2006). 'Na een filmpje van een halve minuut kun je een redelijk beeld van iemand hebben. Dan weet je bijvoorbeeld of hij intelligent, extravert of zelfverzekerd is en dat beeld verandert daarna niet meer. Zo'n filmpje is een geschikt middel voor een eerste shifting van sollicitanten, al zegt het niets over iemands vaardigheden. Nu worden vaak sollicitatiegesprekken gevoerd terwijl er bij binnenkomst al een slecht gevoel is dat ook niet meer verandert. Hiermee kan men zich dat allemaal besparen.'

'Na een filmpje van een halve minuut kun je een redelijk beeld van iemand hebben. Dat beeld verandert daarna niet meer.'

Vonk noemt nog een mogelijk voordeel al benadrukt ze dat daar geen wetenschappelijk bewijs voor is. 'Het zou stereotypen over bijvoorbeeld alloctonen of ouderen kunnen doorbreken.'

De volgende ochtend vindt de verslaggever in zijn garderobe tussen veel zwart, wit en streepjes een overhemd dat weliswaar niet kleurrijk is, maar op laffe wijze door het bloemenprint wel de suggestie van kleur wekt. Dat doen Ine en Saadia beter. Zij hebben alles uit de kast getrokken voor de opname en kunnen in hun roze respectievelijk groene outfit zo naar Hilversum. Maar dat hoeft niet, want de kantoornruimte van de eerste dag is veranderd in een studio. Saadia gaat als eerste voor de camera. 'Ga maar op de *Idols*-stip staan,' zegt de regisseuse. Saadia praat makkelijk, lacht en heeft weinig aanwijzingen nodig van de regisseuse en haar assistente. Die zijn tevreden over haar optreden. Volgens hen hebben mannen minder zenuwen, maar weten vrouwen beter wat er van ze verwacht wordt voor de camera. 'Ik was wel een beetje zenuwachtig. Maar het scheelt dat vrouwen dit filmen, dat maakt het makkelijker,' zegt ze na afloop tevreden. Over drie dagen is haar filmpje klaar voor gebruik. Dat mannen ook zenuwen kennen blijkt als de verslaggever aan de beurt is. Zijn voorhoofd glimt veel te hard voor de camera en dat heeft volgens de filmcrew niets met charisma te maken, maar alles met transpiratievocht. De warme studio-lampen maken het er allemaal niet beter op. En er doet zich een nieuw probleem voor.

Nijpender zelfs dan de vraag wat je met je handen doet: waar laat je de buik? Het is ondoenlijk om die te camoufleren tijdens een geconcentreerde performance die er ontspannen uit moet zien.

Spanning

Na twintig minuten is de opname van de verslaggever klaar, al is die wel beknopter geworden dan bedoeld. Met droge mond verklaart hij dat het best meeviel. Dat is enigszins bezijden de waarheid maar dat is enkel om Ine, de volgende candidate, gerust te stellen. Haar presentatie gaat vlekkeloos en staat er in één keer op. 'Misschien toch maar nieuwslezers worden,' zegt ze lachend. Als de verslaggever enige dagen later zijn filmpje ziet twijfelt hij sterk of het wel een goed visitekaartje is. Voor een deskundig oordeel wordt het voorgelegd aan Patricia van der Steen, hoofd personeel van de VPRO. Ook zij is positief over SeeMe. 'Het kan een goede methode zijn. Het spreekt mij wel aan. Het is prettig om vast een beeld te hebben, daarnaast vind ik het wel stoer om te doen. Het getuigt van lef want je geeft jezelf toch bloot.' Over de presentatie van de verslaggever is ze kritischer. 'Ik zie spanning en zijn houding is wel erg rechtop. Eerst denk je dat hij heel serieus is maar dat verandert als je hem hoort. Het oogt wat statisch. Misschien zou het iets toevoegen als er gefilmd werd op een vorige werkplek of bij iemand thuis, al kan dat ook afleiden. Een accent is geen bezwaar; het toont dat je tot een groep behoort. Kleding? Is me niet opgevallen, dat is dus wel oké. Eindoordeel: positief.'

www.seemework.nl

Filmpje zien en zelf oordelen:

www.vpro.nl/seehugo

